

RAADSINFORMATIEBRIEF (RIB)

Registratienr : **Z/23/122117**
Inlichtingen: P. van der Sterren
Afdeling: Fysiek Domein
Doorkiesnr:
Portefeuillehouder: D. Schneider en T. Snijckers
Onderwerp: Uitvoeringsprogramma 2024
MER-Omgevingsdienst
Datum: 19 december 2023
Verzenddatum: 19 december 2023
Bijlage:
UP MER OD
In-een-oogopslag

Aan de leden van de raad van de gemeente Maasgouw

Geachte leden van de raad,

De MER-Omgevingsdienst werkt op basis van een uitvoeringsprogramma (het UP). Het UP2024 is inmiddels gereed en door ons vastgesteld. In het UP2024 worden de reguliere (wettelijke) taken beschreven die de MER-Omgevingsdienst uitvoert op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving, alsmede de door het college in 2024 gewenste projecten.

Het Besluit Omgevingsrecht verplicht tot het opstellen van een uitvoeringsprogramma. Met de vaststelling van het UP2024 van de MER-Omgevingsdienst wordt hieraan voldaan.

Samenvatting

Wij bieden u het UP2024 ter kennisname aan. In deze raadsinformatiebrieven en de bijgevoegde bijlage kunt u lezen wat de belangrijkste werkzaamheden/projecten/thema's zijn waar de MER-OD in 2024 mee aan de slag gaat. Het leveren van dienstverlening aan onze burgers en bedrijven, het verlenen van omgevings- en apv-vergunningen, het uitvoeren van toezicht en het inzetten van handhaving blijven de kerntaken van de MER-OD. Daarbij is er komend jaar specifiek aandacht voor energietoezicht, de nieuwe taken op het gebied van bodemsanering, de ontwikkelingen op het gebied van (digitale) dienstverlening en de inzet van boa's in verband met meer zichtbaarheid in de wijken, het toezicht op de naleving van het afvalbeleid en toezicht op toeristisch gerelateerde activiteiten (waterrecreatie, camperplaatsen). Ook specifieke projecten op het gebied van aanpak illegale bewoning recreatieparken, vergunningencontingent Boschmolenplas, actualisatie van de APV en toezicht op locaties met arbeidsmigranten zijn (wederom) opgenomen in het UP2024. Het belangrijkste project is de implementatie van de Omgevingswet (en de daarmee samenhangende Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen), die ook in 2024 - en dus na inwerkingtreding - aan de zijde van de MER-OD nog een grote capaciteitsimpact kent. Veel aandacht zal daarbij uitgaan naar het inrichten van het zogenoemde initiatievenproces: het proces dat ziet op het creëren van een nog betere dienstverlening in de voorfase vóór vergunningverlening, de fase waarin onze burgers en bedrijven de gelegenheid gaan krijgen om vroegtijdig bij de gemeente en omgevingsdienst een specifiek plan te komen voorbespreken en te laten toetsen op de intake- en omgevingstafel.

Leeswijzer

Het UP2024 wordt u gepresenteerd op dezelfde wijze als vorig jaar. Het UP2024 is wederom op infographic wijze opgesteld, hetgeen is gedaan om de leesbaarheid te vergroten. Op deze manier kunt u in één oogopslag zien hoeveel producten en diensten er voor 2024 worden geraamd en hoe zich dit verhoudt tot het programma 2023. In de tekstblokken naast de icoontjes wordt een kernachtige toelichting gegeven op de gepresenteerde cijfers.

Toelichting

Het Uitvoeringsprogramma is een actualisatie van het Uitvoeringsprogramma 2023, waarin naast alle wettelijk verplichte taken ook de gewenste lokale accenten en aangedragen projecten zijn opgenomen. Ten opzichte van het Uitvoeringsprogramma 2023 is een aantal wijzigingen/actualisaties aangebracht, mede als gevolg van geconstateerde ontwikkelingen/trends in het afgelopen jaar of ontwikkelingen/trends die worden voorzien voor 2024. De belangrijkste onderdelen van het Uitvoeringsprogramma worden hierna kort toegelicht.

- Vergunningverlening Wabo/Omgevingswet: Er is voor wat betreft de verwachte werkvoorraad niet geanticipeerd op de inwerkingtreding van de Omgevingswet (OW) per 1-1-2024. In overleg tussen gemeente en MER-OD is besloten om er nog een keer een 'regulier' UP van te maken. Pas in de loop van 2024 zullen immers de effecten op het aantal te behandelen aanvragen/meldingen onder de Omgevingswet en de nieuwe kentallen (hoeveel tijd wordt aan een product besteed) zichtbaar worden. Qua aantallen verwachte vergunningaanvragen wordt derhalve de raming '23 gekopieerd naar '24. De werkelijke cijfers '23 liggen immers dichtbij de raming. Daarnaast zijn er - net als elk jaar - uren geraamd voor de ondersteuning vanuit de MER-OD in grote ruimtelijke projecten van de gemeente, zoals Nautische Boulevard, Land van Thorn en Chateau Heel.
- Toezicht bouwen/Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb): Voor bouwtoezicht geldt hetzelfde als voor Wabo-vergunningverlening. De Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB) treedt per 1-1-24 in werking, hoewel in een wat meer afgeslankte vorm. De MER-OD is voorbereid op deze wetswijziging (aanpassen processen en brieven, opleiding medewerkers) maar de effecten van deze wet op de omvang van de werkzaamheden in het bouwtoezicht zijn heel lastig in te schatten. Qua aantallen geraamde bouwcontroles wordt het UP'23 om die reden gekopieerd naar 2024.
- Milieutoezicht: Jaarlijks is er een vooraf bepaald toezichtprogramma, opgesteld met behulp van een regionaal (RUD-breed) toegepaste risicoanalyse. Maar er is wel iets gewijzigd ten opzichte van 2023. Door een nieuwe werkwijze binnen de RUD wordt het toezichtprogramma vanaf 2024 iets anders berekend. Voor de drie MER-gemeenten, en dus ook voor de gemeente Maasgouw, betekent dit dat er wat méér milieucontroles worden uitgevoerd dan in de afgelopen jaren. Voor de benodigde capaciteit maakt dit echter niet of nauwelijks verschil, omdat een deel van deze controles projectmatig of administratief zal worden uitgevoerd. Per 1 januari 2024 treedt bovendien de Omgevingswet in werking. Ook voor het milieutoezicht heeft dit gevolgen. Er wordt met ingang van 2024 niet meer gesproken over milieu-inrichtingen (= bedrijven), maar van zogenoemde milieubelastende activiteiten. Dat kunnen er méér zijn per bedrijf. Welke specifieke gevolgen een en ander voor het milieutoezicht en dan met name de daartoe benodigde capaciteit met zich meebrengt, wordt onderzocht en ervaren in 2024. De effecten daarvan worden eerst meegenomen in het UP 2025.
- Brandveiligheidstoezicht: ook in 2024 vindt wederom brandveiligheidstoezicht plaats bij bedrijven en instellingen waar vanwege de gevoelige bestemming brandveiligheid aan de orde is, zoals zorg- en onderwijsinstellingen en horeca. Voor Maasgouw gaat het hier om jaarlijks 15-20 uitgebreide controles. Daar waar nodig vindt hierover afstemming plaats met de Veiligheidsregio.
- Energietransitie: De ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid gaan snel. In de uitvoering van de vergunning- en toezichtstaken bij de MER-OD wordt eveneens aandacht gegeven aan het energievraagstuk. Dit is voor een deel op wettelijke verplichtingen gebaseerd (energiebesparingscontroles, energie-advies in het kader van vergunningverlening), deels gaat het om ondersteuning vanuit de MER-OD in de beleidsmatige ontwikkelingen van de gemeente (beleidsontwikkelingen duurzaamheid). Voor deze taken zijn 440 uur gereserveerd, gelijk aan 2023. In het energietoezicht zijn enkele ontwikkelingen aan de orde, die mogelijk gevolgen hebben voor de wijze waarop dit nu is georganiseerd binnen de Omgevingsdienst. Dit heeft te maken met een landelijke subsidieregeling, de SPUK THE. Zodra hierover meer bekend is, wordt hierop teruggekomen.
- Gebiedsgericht toezicht (boa's): de gemeente Maasgouw heeft de MER-OD verzocht om in 2023 het boa-toezicht structureel uit te breiden met 700 uur. Deze extra uren worden ingezet ter uitbreiding van het reguliere gebiedsgerichte toezicht, op de accenten zoals door Maasgouw bepaald en ter verruiming van de tijd die nodig is voor het afhandelen van klachtmeldingen. Vanuit het Rijk zijn extra middelen beschikbaar voor boa-toezicht in de openbare ruimte, de zogenoemde Du-uitkering. Voor Maasgouw bedraagt deze uitkering structureel € 32.797. Deze middelen kunnen ingezet worden ter afdekking (deels) van de kosten van de boa-inzet bij de OD.
- Juridische werkzaamheden: Het aantal bezwaar- en beroepschriften en het aantal handhavingsbesluiten lag in 2023 net boven raming. Het gaat hierbij echter om jaarlijks fluctuerende aantallen. Er bestaat geen aanleiding om de geraamde aantallen voor 2024 ten opzichte van 2023 naar boven bij te stellen. Ook hier geldt overigens dat er mogelijk effecten zullen ontstaan als gevolg van de Omgevingswet, maar ook bij de juridische werkzaamheden is

die impact op voorhand heel lastig te duiden. Wel zijn extra uren opgenomen (65) voor de juridische afhandeling van het versterkt toezicht op de naleving van het afvalbeleid. Specifiek ligt ook een herziening van het kermisbeleid en de organisatie van de kermissen voor. Het is nodig om het huidige juridische kader te herzien en opnieuw te bepalen en vast te leggen. Deze opdracht valt in beginsel binnen de huidige raming van uren voor marktmeester en jurist OD maar wanneer de behoefte blijkt kan daarvoor in de loop van 2024 een projectafspraken worden gemaakt.

- **Dienstverlening:** Er zit hoge druk op de dienstverlening van de MER-OD. Dat ligt niet zozeer aan het aantal klantcontacten, dat is in 2023 zelfs iets lager gebleken dan de voorgaande jaren. Maar vooral de toegenomen complexiteit van de klantvraag vergt veel tijd. Bovendien zijn de archief-opvragingen de laatste jaren enorm toegenomen. Daarnaast zijn er allerlei ontwikkelingen op het gebied van dienstverlening waar extra aandacht voor nodig is (met name projecten in het kader van de verbetering van onze digitale klantkanalen). Verder verwacht de OD in 2024 veel extra vragen dan wel een hogere tijdsinvestering per klantvraag als gevolg van de aankomende Omgevingswet en ingebruikname van het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO). Ook het door de vier organisaties (MER-gemeenten en OD) ontworpen en geïmplementeerde initiatievenproces (dat gaat leiden tot een nog betere dienstverlening aan onze burgers en bedrijven) heeft invloed op de werkwijze en mogelijk ook benodigde capaciteit bij dienstverlening. Desalniettemin is de urenraming 2024 gelijk gebleven aan die van 2023. De eventuele tijd-/kosten-opdrijvende effecten van de Omgevingswet op de dienstverlening van de OD worden eerst in de loop van 2024 zichtbaar en daarmee meetbaar.
- **Bodem:** op het taakveld 'bodem' vinden er wijzigingen plaats, die extra werkzaamheden voor de gemeente (en daarmee voor de OD) met zich meebrengen. Als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt de gemeente het bevoegd gezag voor het begeleiden van bodemsaneringen. Deze taak lag tot nu bij de provincie, maar komt dus per 1 januari 2024 naar de gemeenten - en daarmee naar de OD - toe. De extra capaciteit die hiervoor nodig is, is becijferd op 1 fte MER-breed (verdeeld over vergunningverlening/advisering en toezicht). Het zijn structurele taken. Voor Maasgouw is de procentuele bijdrage aan dit taakonderdeel becijferd op 0,32. Dat betekent dat een extra bijdrage aan de OD van € 25.600 noodzakelijk is. Deze werkzaamheden zijn opgenomen in het UP en zitten dus reeds verdisconteerd in de overall financiële berekening.

Projecten

Daarnaast worden door of in opdracht van de gemeente Maasgouw projecten uitgevoerd, waarin kennis en capaciteit van de MER-OD wordt gevraagd. De daartoe benodigde uren zijn in het

Uitvoeringsprogramma opgenomen. Het gaat om de volgende 11 projecten:

MER-brede projecten:

- Implementatie Omgevingswet
- Normalisatie VVGB-inrichtingen
- Energietransitie
- Aanpak Ondermijning
- Ontwikkelingen dienstverlening
- Implementatie Rx.Mission
- Implementatie Wet Goed Verhuurderschap

Lokale projecten Maasgouw:

- Aanpak onrechtmatige bewoning recreatieparken
- Inhaalslag exploitatievergunningen campings en recreatieparken
- Toezicht locaties arbeidsmigranten
- Vergunningencontingent vakantiepark Boschmolenplas
- Actualisatie APV
- Controle woonwagenlocaties

Voor het project Omgevingswet heeft hier enige toelichting, zeker gelet op het hoge aantal uren dat hiervoor is geraamd. In de afgelopen drie jaar heeft de OD - in nauwe samenwerking met de gemeenten - gewerkt aan de voorbereidingen op de inwerkingtreding van de Omgevingswet (OW). Hiertoe is een projectorganisatie opgezet, die bestaat uit twee projectleiders en een tiental werkgroepen die aan de slag zijn met allerlei deelprojecten rondom deze nieuwe wetgeving.

Onlangs is bekend geworden dat de OW per 1 januari 2024 in werking treedt. Hoewel de OD goed is voorbereid op de komst van deze grote verandering, zijn de exacte consequenties voor wat betreft de omvang van de werkzaamheden, de tijdsbesteding per vergunning, de processen en werkafspraken, maar

zeker ook voor wat betreft de benodigde rollen en functies nog onvoldoende duidelijk. Er zullen met andere woorden in 2024 en ook daarna nog veel zaken aangepakt, bijgesteld en gefinetuned moeten worden. Er moet bovendien ruimte zijn voor het kunnen oppakken van onvoorziene zaken. Die zullen er - gelet op de omvang en impact van de OW - zeker zijn. Al met al is in het UP'24 eenzelfde urenraming opgevoerd dan in 2023, verdeeld over uren ten behoeve van de OW, de Wkb en PM/onvoorzien.

Specifiek voor de ontwikkelingen bij de RUD LN zijn er 100 uur opgenomen, maar dit is niet als project betiteld. Dit stelt de betreffende medewerkers van de OD in staat om tijd te besteden aan het Verbeterplan dat moet worden opgesteld in het kader van het landelijke IBT-traject (versterking VTH-stelsel). Zie hiervoor ook de onlangs toegezonden Raadsinformatiebrief 'Ontwikkelingen GR RUD LN'.

Voor een uitgebreidere toelichting op de projecten wordt korthedshalve verwezen naar de projectbeschrijvingen in het Uitvoeringsprogramma 2024, paragraaf 4.4.2.

Kosten en financiële dekking

Er is berekend welke capaciteit bij de MER-OD nodig is om in het jaar 2024 de wettelijke taken en de projecten binnen het VTH-werkveld (vergunningen, toezicht en handhaving) te kunnen uitvoeren. De totale capaciteit die bij de MER-OD nodig is, is vergeleken met de door de gemeente Maasgouw aan de MER-OD ter beschikking gestelde basisfinanciering. Deze basisfinanciering was tot en met 2023 gebaseerd op de oorspronkelijk ingebrachte formatie in 2013 (start MER). Er is in de loop van de afgelopen 10 jaar veel veranderd. Zo is de vaste formatie van de MER-OD uitgebreid van 66 fte naar 75 fte als gevolg van structureel meer werk en nieuwe taken. Om die redenen is de basisfinanciering in 2023 geactualiseerd. Door de ophoging van deze basisbijdrage is er méér financiële ruimte om ook de effecten van het UP op te vangen. Sterker nog: voor 2024 passen de gevraagde werkzaamheden (regulier + projecten) volledig in deze nieuwe basisfinanciering en de vaste projectbudgetten (met name voor het VVGB-project). Er is met andere woorden in 2024 géén additionele financiering voor het UP nodig. Belangrijk hierbij is te vermelden dat de beschikbaarstelling van het VVGB-budget (€ 171.490) structureel gecontinueerd wordt. Zonder dit budget zou er namelijk wél sprake zijn van additionele financiering.

Tussen MER en gemeentebestuur is de expliciete afspraak gemaakt dat de volledige financiering op basis van de raming van de uitvoerende dienst op voorhand is geregeld. Niet benutte middelen vloeien na de eindafrekening terug naar de betreffende gemeente.

In onderstaand schema wordt aangegeven hoe de financiële berekening met betrekking tot het UP'24 er uitziet. In de berekening is ook al rekening gehouden met het voordelige effect van het ombuigen van ingehuurd medewerkers naar een vast dienstverband. Vervolgens vindt een correctie plaats die verband houdt met de afgesproken T-2 systematiek. Deze systematiek leidt jaarlijks - op basis van de jaarresultaten van de OD in het jaar T-2 - tot een bijstelling van de onderlinge verhouding van de basisfinanciering van de OD. Om dit effect niet dubbel te laten plaatsvinden, moet dit bedrag weer worden gecorrigeerd in de UP-berekening.

Totaal benodigde extra uren:	2048 uur x € 99	= € 202.752
Financieel voordeel ivm personeel in vaste dienst OD		= € 45.612 -
Correctie ivm T-2 afspraak (verhoogde vaste bijdrage obv output 2022)		= € 19.984 +
Reeds bij OD beschikbaar budget voor aanpak onrechtmatige bewoning		= € 20.000 -
Beschikbaar structureel budget VVGB-project		= € 171.490 -
Financiële ruimte in UP tbv additionele dienstverlening		= € 14.366

Dit voordelig saldo betekent dat er financiële ruimte zit in het UP voor additionele dienstverlening. Het UP'24 kan binnen het bestaande budget van de basisbijdrage en beschikbare projectbudgetten worden uitgevoerd.

Er wordt nogmaals aangegeven dat het hier om een calculatie op voorhand gaat. Tijdens de besprekingen van de kwartaalrapportages (de Q's) wordt de vergelijking gemaakt tussen de raming in het UP en de werkelijke situatie. Eerst in de loop van 2024 zal duidelijk worden of de nu in het UP geraamde uren en beschikbaar gestelde middelen afdoende zijn voor de uitvoering van alle noodzakelijke werkzaamheden. Mocht er sprake zijn van onvoorziene extra inzet en dito kosten, wordt daarover ambtelijk en bestuurlijk overleg gevoerd. In dat overleg kan alsdan worden bepaald of er een noodzaak bestaat tot herprioritering of mogelijk beschikbaarstelling van extra financiële middelen aan de OD.

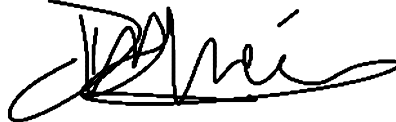
Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Maasgouw,

De secretaris,

De burgemeester,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'K. Keersmaekers'.

K. Keersmaekers

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'D. Schneider'.

D. Schneider